

Uddannelsessystemet i Grønland

Af Lone Daugaard Andersen: Gymnasielærer i Danmark og Grønland (Asiaat).

April 2015

I Grønland er folkeskolegangen 10-årig og opdelt i tre trin:

Yngstetrinnet, "Nukaaraq" (1.-3.klasse)

Mellemtrinnet, "Nuka" (4.-7. klasse)

Ældstetrinnet, "Angaju" (8.-10. klasse)

På en lang række områder ligner den grønlandske folkeskole den danske, men den adskiller sig også væsentligt herfra.

Grønland er verdens største ø, og landets areal er 52 gange større end Danmark. Det svarer til en strækning fra Danmark til Sahara. Der bor omkring 56.000 mennesker i Grønland, og landet består af 18 byer og ca. 50 bygder. I alle bygder findes der skoler, men det er ikke alle steder, eleverne kan tage hele deres folkeskoleuddannelse, idet nogle af de mindre bygdeskoler kun tilbyder undervisning på de mindre klassetrin – typisk til og med mellemtrinnet. Bygdeleverne forsætter herefter deres skolegang i den nærmeste by. Eftersom transport er en kompliceret affære i Grønland, betyder det, at eleverne flytter fra deres forældre i bygden og ind på et skolehjem i byen. I skoleåret 2010/11 blev der undervist 8.586 elever fordelt på 707 klasser. Undervisningen foregik på 24 byskoler, 62 bygdeskoler og 1 specialskole samt et antal færeholdersteder og fangstpladser.

Undervisning i en grønlandsk folkeskole. (Fotograf: Ukendt).

Undervisningssproget i folkeskolen er primært grønlandsk, og der undervises i dansk på alle trin og årgange. For langt de fleste elever, vil dansk være det første fremmedsprog de lærer. På mellem og ældstetrinnet undervises der i engelsk, og der tilbydes tillige et tredje fremmedsprog som tilvalgsfag på ældstetrinnet. Ud over sprogfagene bliver eleverne undervist i samfundsfag, religion og filosofi, matematik, naturfag, sundhed, social og emotionel læring samt uddannelses- og erhvervsorientering. Endelig er der en faggruppe, der kaldes lokale valg, og som udgøres af følgende fire fagområder: håndværk og design, kunst og arkitektur, idræt og udeliv, musik, drama, sang og bevægelse. Det er tanken at lokale traditioner og arrangementer skal inddrages i denne faggruppe. Som det er tilfældet i Danmark indgår brugen af IT som en integreret del af undervisningen.

Manglen på uddannede lærere er et problem i Grønland – i 2012 havde 76% af lærerne en uddannelse, når man betragter landet som helhed, mens tallet var 47%, hvis man ser på bygderne alene. Det betyder at det ikke altid er uddannede lærere der varetager undervisningen, idet problemet søges løst ved brug af uuddannede timelærere.

De største forskelle på folkeskolen i Danmark og Grønland er at de grønlandske elever har dansk som fremmedsprog, at de – hvis de kommer fra en bygd – ikke kan færdiggøre deres skolegang i bygden, men må flytte til den nærmest liggende by, og at de ikke altid bliver undervist af uddannede lærere.

Omkring 56% af eleverne fortsætter direkte fra folkeskolen til en studieforberevende uddannelse i Grønland hvilket er en lav andel, når man sammenligner med eksempelvis Danmark hvor 73% af eleverne (9. og 10. klasse) søger en gymnasial uddannelse umiddelbart efter endt folkeskolegang.

På de studieforberevende uddannelser undervises der på grønlandsk i faget grønlandsk, mens al anden undervisning foregår på dansk og primært varetages af danske lærere. Det stiller en del af de grønlandske elever over for en stor udfordring at skulle modtage undervisning på det, der reelt set, er deres første fremmedsprog.